

sprknd.

kerkmagazine Protestantse Gemeente

Alblasserdam

Hoe komen
we aan
de Bijbel?

Oog voor
de jongere
Achtergrond

Het getal
twaalf
Getallen in de Bijbel

Stoute
schoenen
Uitgelicht

'Je kunt veel uit een orgel halen'

TEKST: MARK DEN BOER

Het orgel wordt weer populairder. Opvallend genoeg lijkt vooral bij de jongere generaties de belangstelling voor het instrument te groeien. Ook Evert Simons (28) is liefhebber van het orgel. Als jonge organist begeleidt hij regelmatig de gemeentezang in de Ichthuskerk.

Ik speel al van kinds af aan orgel. We hadden er thuis een, mijn moeder en mijn broer speelden het instrument. Als kind heb ik ook orgellessen gehad, maar ben daarna gestopt met het orgel. Jaren later ben ik toch weer af en toe gaan spelen. Toen ik een jaar of 20 was heb ik een keer de sleutel van de dorpskerk in Kinderdijk gepakt en ben in de kerk achter het orgel gekropen. Er liep toevallig ook een organist rond die orgellessen ging geven. Hij sprak mij aan en vroeg waarom ik eigenlijk niet in de erediensten speelde. Snel daarna ben ik gaan spelen in de diensten in de dorpskerk in Kinderdijk en de Rehobothkerk in Nieuw-Lekkerland. Bij Martijn Borsje ben ik een tijdje op les

gegaan om beter te worden in het begeleiden van gemeentezang. Dit is toch wel een vak apart. Het gaat dan ook niet om jou als organist, maar om de eer aan God. Het orgel is niet heilig, er hoeft wat mij betreft niet persé een orgel in de eredienst te zijn. Maar het mooie van het orgel is dat je er veel uit kunt halen. Je kunt er ook goed je emotie in leggen. Ik heb sinds twee jaar ook weer een orgel in huis. Ik kan daardoor thuis de diensten waarin ik speel voorbereiden. Ik hoef daar dus niet de deur voor uit. Op donderdag krijgt ik meestal de liturgie voor de zondag daarna. De vrijdag en zaterdag besteed ik dan aan het voorbereiden. Zeker als er onbekende liederen op de liturgie

staan steek ik daar de nodige tijd in. Dan kijk ik soms op YouTube en speel ik 'm thuis een paar keer. Verder speel ik graag de klassieke, romantieke bladmuziek, ik ben liefhebber van Feike Asma en Jan Mulder. Bach is ook wel heel mooi, maar wel pittig om te kunnen spelen. Ik luister ook wel naar orgelmuziek. Omdat ik het mooi vind, maar ook om inspiratie op te doen. Dan heb ik vaak bewondering voor wat mensen uit het orgel kunnen halen. Opwekking vind ik mooi om te zingen, maar een orgel is voor de nieuwere Opwekkingsliederen niet gemaakt. Die mogen trouwens zeker een plek in de eredienst hebben, maar dan is de piano geschikter voor de begeleiding. Nu speel ik bijna elke zondag. Ik speel namelijk ook nog regelmatig in Nieuw-Lekkerland, maar daarmee ga ik stoppen. Vanwege mijn nieuwe baan als ambulancechauffeur in opleiding kan ik jammer genoeg minder in het weekend spelen. Het is trouwens ook fijn om wel eens gewoon in de kerk te zitten zonder orgel te spelen. Dan kan ik ook beter naar de preek luisteren. Als je organist van dienst bent, ben je toch vooral daarmee bezig, ook tijdens de preek. De Ichthuskerk heeft trouwens een mooi orgel qua geluid en registers die er op zitten. Sinds vorig zijn er nog wat registers bij gekomen, daardoor is er nog meer uit te halen!

Evert Simons

(1997) is geboren in Dordrecht en opgegroeid in Nieuw-Lekkerland. Hij is in 2021 getrouwd met Anne-lotte en in Oud-Alblas gaan wonen. Ze hebben een zoontje van bijna 2 jaar. Evert is 10 jaar vrachtwagenchauffeur geweest en momenteel bezig met de opleiding voor ambulancechauffeur. Hij is lid van de Ichthuskerk.

Oog voor de jongere

TEKST: ANDRÉ GROENENDIJK

Met de start van het winterwerk begint ook het jeugdwerk weer. Overall in Alblisserdam komen kinderen en jongeren samen voor clubs en catechese. Misschien staan we er als kerk wel te weinig bij stil hoe uniek deze plekken zijn: plekken waar je altijd welkom bent, waar je gezien en gehoord wordt, waar je je verhaal kwijt kunt. Dat is niet vanzelfsprekend, zeker niet in deze tijd. Veel jongeren ervaren eenzaamheid en voelen zich niet gezien en gehoord.

Steeds meer jongeren zoeken hun toevlucht bij AI om hun eenzaamheid te doorbreken. Programma's als *character.ai* bieden op maat gemaakte 'vrienden' bij wie je altijd terecht kunt, die altijd begripvol zijn en precies zijn zoals jij het wil. Mensen voelen een diepe band met deze chatbots, die bovendien een stuk minder ingewikkeld zijn dan echte mensen: ze spreken je nooit tegen, ze zijn nooit chagrijnig of te druk.

Zoals bij elke technologische ontwikkeling is hier sprake van een generatiekloof: hoe jonger je bent, hoe meer je het gebruikt en hoe

vanzelfsprekender het is. Volwassenen, binnen en buiten de kerk, hebben dus waarschijnlijk nauwelijks een idee van de impact die AI inmiddels al heeft op het leven van jongeren. De snelle opkomst van AI doet denken aan sociale media. Ook daar was en is er sprake van een generatiekloof. Het heeft daardoor veel te lang geduurd voor het besef doordrong dat sociale media zeer schadelijk kunnen zijn. De Amerikaanse psycholoog Jonathan Haidt stelt in zijn boek *Generatie Angststoornis* de terechte vraag hoe het kan dat we kinderen en jongeren zonder enige vorm van controle hebben losgelaten in

de digitale wereld, terwijl we ze in de echte wereld steeds meer zijn gaan beschermen en in de gaten gaan houden.

Iets soortgelijks zien we nu gebeuren rondom AI. Er is van alles aan de gang, maar er is nauwelijks controle op. Natuurlijk kan AI heel handig zijn, maar we mogen onze ogen niet sluiten voor de negatieve gevolgen die het heeft, misschien nog wel het meest op jongeren. Onderzoek toont aan dat het gebruik van AI je denkvermogen aantast. Als je AI als therapeut gebruikt, dreig je bovendien verstrikt te raken in een eenzaam spiegelpaleis. Er gaan verhalen rond over zelfdoding onder tieners, aangemoedigd door hun digitale gesprekspartner. Van de grote bedrijven achter AI hoeven we niet veel te verwachten: zij profiteren van onze afhankelijkheid van hun technologie. Bovendien houden zij er nogal vreemde

wereldbeelden op na, waarin AI de oplossing voor al onze problemen is en zelfs tot onsterfelijkheid moet leiden.

Echte ontmoetingen

Wat kunnen we als kerk, staande aan het begin van een nieuw seizoen, concreet doen? Om te beginnen kunnen we onszelf de vraag stellen: is onze kerk een plek waar jongeren veilig zijn en waar ze bij iemand terecht kunnen met hun vragen? Ouderen kunnen met hun levenswijsheid van onschatbare waarde zijn voor jongeren, maar jong en oud ontmoeten elkaar vaak veel te weinig. Dat heeft voor beide groepen negatieve gevolgen: ouderen voelen zich eenzaam en irrelevant, jongeren voelen zich óók eenzaam en moeten het in de wereld allemaal zelf uitzoeken. Of ze vragen het aan AI. Achter het zogenaamde begrip van AI gaat echter een leegte

schuil. Er is niemand. In zo'n eenzame wereld is de kerk een unieke plek. In de kerk is er nog sprake van échte ontmoetingen, en échte levens raken met elkaar verbonden. Je wordt er bovendien nog eens tegengesproken en hoort er meningen van buiten je bubbel. Dat is noodzakelijk bij het opgroeien tot een volwassene die zijn of haar plek als christen in deze wereld kan innemen. De wijsheid die je van anderen leert is iets heel anders dan AI je kan geven. Wijsheid is onderscheidingsvermogen, de gevoeligheid voor het goede in concrete situaties. Die is niet in algemene regels en algoritmes te vangen. Het is bovendien vaak een tegenstem, die niet wordt gegeven door een digitale assistent die je altijd op je wenken bedient. De grote bedrijven achter AI willen ons doen geloven dat alle kennis tot data te reduceren is; dat zelfs de mens

te vatten is in een bundeltje data. In de kerk mogen we ontdekken dat de werkelijkheid dieper is dan dat. Dat er in onszelf en in de ander een geheim is dat we nooit helemaal kunnen bevatten. Dat ieder mens diep vanbinnen wordt aangesproken door God. In de kerk mogen jongeren leren om die stem van God te verstaan. Dat vraagt om volwassenen die hen op die stem wijzen, zoals Eli dat deed bij Samuël. (Al duurde het ook even voor het tot Eli doordrong dat het God was die sprak.) Deze volwassenen kunnen dat alleen als ze in hun eigen leven zoeken naar die stem en de gemeenschap koesteren: door gebed, lezing, lofprijzing. Laten we oog hebben voor jongeren. Dan is de kerk een baken van menselijkheid in een wereld waarin dat wat ons mens maakt steeds verder onder druk komt te staan.

Hoe komen we aan de Bijbel?

TEKST: PAULUS-JAN KIEVIET

Hoe is de Bijbel geschreven? Waarom zijn sommige boeken opgenomen en andere niet? Waarom zijn er verschillen tussen handschriften? Hoe zit het met het vertalen van de Bijbel? Hierover is kortgeleden een nieuw boek verschenen.

De Bijbel is niet zomaar een boek. Allereerst omdat het Gods Woord is, iets wat we van geen ander boek zouden durven te zeggen. Daarom ook lezen we er dagelijks uit, staat het centraal in de kerkdienst en lezen we het om te horen wat God ons wil zeggen. Maar de Bijbel is ook een bijzonder boek door de manier waarop hij ontstaan is: niet in één keer maar in de loop van meer dan 1000 jaar, in 66 delen, door tientallen verschillende schrijvers. Het is eigenlijk een wonder dat al die teksten op een betrouwbare manier bewaard zijn gebleven.

Plaatjesschrift

Duizenden jaren geleden begonnen mensen met schrijven. Vaak gebeurde dat door middel van een

soort plaatjesschrift, zoals de hiëroglafen in Egypte. Ergens in de omgeving van Israël kwam men op het briljante idee om een alfabet te gaan gebruiken: één teken voor iedere klank. Daardoor heb je slechts enkele tientallen tekentjes nodig om alles te kunnen schrijven. Ook in Israël werd er geschreven; ooit moeten de boeken van de Bijbel voor het eerst zijn opgeschreven. Die eerste handschriften zijn verloren gegaan, maar de teksten werden in de loop van de eeuwen keer op keer overgeschreven. Dat gebeurde over het algemeen heel precies, maar toch maakten de overschrijvers wel eens een fout(je). Daardoor zijn er tal van verschillen tussen de verschillende handschriften van de Bijbel. Om een voorbeeldje te noemen: in Jesaja 53:11 staat in de

meeste Hebreeuwse handschriften 'hij zal zien.' Maar in handschriften die gevonden zijn in de grotten bij de Dode Zee, staat 'hij zal *licht* zien.' En ook de Griekse vertaling van Jesaja heeft het woord 'licht.' Daarom vermoeden veel geleerden dat er oorspronkelijk 'licht' stond en dat dit in sommige handschriften per ongeluk is weggelaten. Zo zijn er duizenden verschillen tussen handschriften, al zijn de meeste heel klein en veranderen ze de betekenis niet wezenlijk. Sowieso is het bijzonder dat er van de Bijbel duizenden handschriften bewaard zijn gebleven, veel meer dan van welk ander boek ook.

De boeken van de Bijbel werden verzameld en als Gods Woord (h)erkend. Zo ontstond er een lijst van boeken die de Bijbel vormden: de canon. De Joden erkenden de 39 boeken van het Oude Testament. Christenen namen deze canon over, al voegden sommige

kerkvaders daaraan een aantal later geschreven boeken toe, zoals Judith, Tobit en Jezus Sirach; in de RK kerk zijn deze nog altijd onderdeel van het Oude Testament.

Voor het Nieuwe Testament was de kerk het over de meeste boeken al snel eens, al twijfelden sommigen over het boek Openbaring en over enkele kleinere brieven. (Zelfs Luther zette Hebreeën, Jacobus, Judas en Openbaring nog als een apart groepje aan het eind.)

Vertalingen

Al vroeg werd de Bijbel ook vertaald. Al in de 3e eeuw voor Christus vertaalden Joden in Egypte de Torah (de boeken van Mozes) in het Grieks. Toen het christendom zich in de eerste eeuwen na Christus verspreidde, werden het Oude én het Nieuwe Testament vertaald in bijvoorbeeld het Latijn, het Syrisch en het Koptisch. Later verspreidde de Bijbel zich over Europa, en in de middeleeuwen vertaalde men de Bijbel dan ook in steeds meer Europese talen. Ook in het Nederlands: al vóór het jaar 1000 werden bijvoorbeeld de Psalmen in het Oudnederlands vertaald. Rond 1500 zorgden de Reformatie en de boekdrukkunst ervoor dat de Bijbel voor steeds meer mensen bereikbaar werd; er kwamen steeds meer en betere vertalingen beschikbaar.

De afgelopen 200 jaar is de Bijbel ook buiten Europa in steeds meer talen vertaald. Dat proces

DE CODEX LENINGRADENSIS, EEN VAN DE BELANGRIJKSTE HEBREEUWSE HANDSCHRIFTEN VAN HET OUDE TESTAMENT (1008 N.CHR.)

gaat steeds sneller; inmiddels is in zo'n 3.600 van de 7.400 talen wereldwijd (een deel van) de Bijbel beschikbaar. Dankzij de inspanningen van tal van kerken en organisaties neemt dat aantal snel toe.

Het verhaal van het ontstaan, de canon en de vertaling van de Bijbel wordt verteld in het onlangs verschenen boek *Hoe komen we aan de Bijbel*. Het is geschreven door John Meade en Peter Gurry, twee Bijbelwetenschappers die zich bezighouden met de tekst en de canon van de Bijbel (zie textandcanon.org). Voor de Nederlandse editie schreef ik twee

extra hoofdstukken. Over de Bijbel in het Nederlands: hoe de Bijbel al zo'n 10 eeuwen in Nederland vertaald wordt. En over Bijbelvertaling wereldwijd: hoe in steeds meer talen de Bijbel beschikbaar komt – iets waar ik als vertaalconsulent ook zelf een steentje aan mag bijdragen.

Naar aanleiding van John D. Meade en Peter J. Gurry, met medewerking van Paulus-Jan Kieviet: Hoe komen we aan de Bijbel? Geloofstoerusting, 402 pagina's, € 18,90.

Het activiteitenseizoen is weer begonnen: catechisaties, clubs en kringen gaan weer van start. We spreken wel van het “winterwerk”, maar op het moment dat ik dit schrijf is het buiten een graad of 25 en is het Havenfestival in volle gang. Afgelopen weekend vond het Startweekend plaats, wat altijd weer een mooie gelegenheid is om de onderlinge banden aan te halen, nieuwe mensen te leren kennen en met elkaar serieus en ontspannen bezig te zijn. De Startweekendcommissie geeft hieronder een impressie. Vooruitblikkend op de komende maanden hopen we op een vruchtbaar seizoen. We hopen en bidden dat we als gemeente elkaar kunnen vasthouden, opbouwen, bemoedigen en ondersteunen, onder de zegen van de Heere God. Om diezelfde zegen bidden we ook voor het beroepingswerk, dat eveneens weer van start is gegaan. Na veel voorbereidend werk door de beroepingscommissie gaat binnenkort het beroep in op ds. G.H. Molenaar uit Genemuiden. Op 12 oktober kunt u als gemeente met hem kennismaken: hij hoopt dan in de avonddienst voor te gaan.

Diezelfde dag vindt Deo Volente nog een bijzondere gebeurtenis plaats: Arjan Bas wordt bevestigd tot diaken in verband met afvaardiging naar de classis en de synode. Arjan heeft in een vorige ambtsperiode (inmiddels zo’n 10 jaar geleden) eveneens in de classis en de synode gediend. Toen ging het nog om de oude classis Alblasterdam, nu heeft hij zich beschikbaar gesteld als scriba van de classis Zuid-Holland Zuid. We zijn dankbaar voor zijn bereidheid om opnieuw op deze manier de kerk te dienen en wensen hem een goede en gezegende ambtsperiode toe.

Paulus-Jan Kieviet, scriba

Geboren

Vrijdag 29 augustus is bij **Frans en Renske Sinke** een zoon geboren, **François Marinus**.

Frans is het broertje van Sophia, Olivia en Rosa.

Op donderdag 4 september werden **Piet en Marlène de Groot** verblijd met de geboorte van een zoon. Ze gaven hem de namen **Mees Wouter**, roepnaam Mees. Beide gezinnen van harte Gods zegen toegewenst met de opvoeding van jullie kinderen.

Huwelijksjubileum

Donderdag 23 oktober mogen **Arie en Hanneke Rijkee – Zanen** gedenken 55 jaar getrouwd te zijn. We feliciteren hen van harte en wensen hen Gods rijke zegen en nabijheid toe voor de toekomst.

Terugblik op het Startweekend

Het startweekend van de Grote Kerk 2025 zit er weer op en wat was het mooi! Op vrijdagochtend begon het weekend voor ons als commissie met de laatste voorbereidingen. Het kerkplein werd versierd, het podium opgebouwd en de praktische zaken voor zaterdag werden in orde gemaakt. ’s Avonds om 19:30 werd het weekend officieel geopend met het traditionele volleybaltoernooi in sporthal Molenzicht.

Ook dit jaar wist het ‘Dreamteam’ ongeslagen te blijven en ging opnieuw met de winst naar huis. De avond werd gezellig afgesloten met een hapje en een drankje in de sportkantine.

Zaterdagochtend startten we als commissie om 8:00 met een gezamenlijk ontbijt. Vervolgens werden de spelletjes klaargezet en de springkussens opgeblazen. Rond 10:00 druppelden de eerste kinderen binnen. Ook de bingo was populair, en gelukkig waren er genoeg cadeautjes voor iedereen! ’s Middags lunchten we samen met de jongeren die hielpen bij de kinderactiviteiten.

Daarna begonnen we met de opbouw van het middag- en avondprogramma. Ondanks het dreigende weer liep alles gelukkig goed. Rond 16:45 kwamen de eerste gemeenteleden binnen. We waren even bezorgd over de opkomst, maar die bleek zelfs hoger dan vorig jaar! Er werd volop genoten van de ontspannen sfeer, de poffertjeskraam, frietkar en saladebar; aan alles was gedacht.

De avond werd afgesloten met een mooie sing-in, verzorgd door muziekgroep Enjoy, met een overdenking van Noor van der Weijden. Het thema van het weekend, "Groot is Uw trouw", kwam

op een prachtige manier tot uiting in woord, muziek en samenzijn. Een moment van dankbaarheid voor Gods trouw aan ons als gemeente. Daarna was er nog een gezellig samenzijn bij het kampvuur op het kerkplein, onder het genot van een hapje en drankje. Op zondagmorgen genoten we na

de dienst van koffie met gebak. Dank aan alle bakkers die dit mogelijk maakten! Na de avonddienst sloten we het weekend af met een gezellige bijbelquiz en een laatste hapje en drankje. We kijken terug op een geslaagd weekend vol ontmoeting, geloof en verbondenheid. Op naar een nieuw seizoen!

De Startweekendcommissie: Andrea Goedhart, Tonny Prins, John Sprong, Benny Visser, André en Elise Vlot

Oktober

Met elkaar bereiken we de herfstmaand. Een maand waarin het weer vaak verandert en de herfst zich laat horen en zien.

De jaargetijden vertellen ons over de betrekkelijkheid van het leven en de trouw van God. God beloofde al aan Noach dat de seizoenen steeds door zouden gaan en dat Hij trouw zou zijn. Die trouw stond centraal tijdens de startdienst van het winterwerk. Psalm 100 bezingt die trouw die doorgaat tot het laatste nageslacht. Ook wij vallen daaronder. We kunnen ervan leven en erop hopen.

Jeugddienst

Zondagavond 5 oktober is er een jeugddienst. We denken na over hoe we het evangelie kunnen doorvertellen. Tell the people! Salted zingt met en voor ons. Alle jongeren zijn welkom, ieder die met jongeren werkt eveneens en alle anderen willen ongetwijfeld onze jongeren supporten.

Dankdag

De eerste woensdag van november houden we de dankdag voor gewas en arbeid. Dit jaar op woensdag 5 november. Het is een

goede gewoonte om een dag, een moment te nemen om onze God te danken voor alles wat Hij geeft. Wij beseffen vaak niet dat we leven in één van de landen waar de meeste welvaart is.

Themadienst

Op zondag 9 november is er om 17 uur weer een themadienst in onze gemeente. Onder andere zanger Christian Verwoerd is aanwezig.

Gelezen

Uit het boek 'Te gast in de kerk' van ds. René van Loon (een aanrader!): "De beweging van toetreding is op dit moment een bescheiden trend. De beweging van kerkverlating is in ons land nog steeds groter dan van kerktoetreding. Toch is het voor de kerk van belang om rekening te houden met de tegenbeweging, die zich vooral voltrekt onder jongeren. Er is wellicht meer belangstelling voor geloof en kerk dan menig kerklid denkt. Daar komt bij dat van de migranten in ons land het grootste deel religieus is. In de media komt nogal eens het beeld naar voren dat het vooral om moslims gaat, maar ongeveer een miljoen landgenoten met een migratieachtergrond zijn christen... Al met al lijken de signalen erop te wijzen dat de belangstelling voor het christelijk geloof onder seculiere jongeren toeneemt. Juist in die situatie is het van belang dat kerken zich openstellen en ruimhartig mensen

uitnodigen. Het idee onder kerkleden 'dat er toch geen belangstelling is' blijkt onjuist. Kortom, nodig gerust iemand mee naar de kerk."

Tot slot

Een hartelijke groet aan jullie allen. Graag kom ik jullie tegen rond de diensten of tijdens andere bijeenkomsten.

Michel van Heijningen

Huwelijksjubilea

14 september was de dag dat **Marcel en Joke Goudswaard-de Heus** elkaar 25 jaar geleden trouw hebben beloofd. Samen met de kinderen zijn ze dankbaar voor deze jaren door God gegeven.

Ook **Arie en Annelies**

Smit-Langerak mochten, samen met de kinderen hun 25-jarig huwelijk vieren en wel op 22 september.

Wij feliciteren beide bruidsparen van harte en wensen hen Gods rijke zegen en liefde voor de toekomst.

"Bouw je mee?"

Het thema voor de Ichthus-Inn deze herfstvakantie. Alle kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar zijn op D.V. woensdag 22 oktober van harte welkom om er in de Ichthuskerk een gezellige ochtend van te maken. We zullen met elkaar nadenken over het verhaal uit de Bijbel van de wijze en de dwaze bouwster. Met liederen, toneel en creativiteit maken we

er een leuke ochtend van, waarin we de kids meenemen in Gods woord. We hopen jullie dan te zien! En mocht je het leuk vinden, vanaf 9.45 uur ben je welkom (eventueel ook verkleed als echte bouwvakker).

Dit jaar is er een nagenoeg nieuw team wat deze ochtend zal organiseren. We hopen en bidden dat het met Zijn hulp een vruchtbare ochtend zal zijn voor alle betrokkenen!

De zondag na de Ichthus-Inn (D.V. 26 oktober, om 9.30 uur) zal er een gezinsdienst gehouden worden in de Ichthuskerk. De kinderen zullen u dan een inkijkje geven in wat er op woensdagochtend

allemaal is gebeurd.

We kijken uit naar uw/jullie komst!

Enne... mocht u nog niets te doen hebben op 22 oktober, we kunnen uw/jouw hulp goed gebruiken!

*Groetjes van ons,
Anna Janse, Ellen Verweij,
Toby Schouwstra, Chantal Weggiers, Marianne Houweling, Ruben de Groot
en Elise Belderok*

Herfst!

De herfst is begonnen. Van oudsher de tijd waarin de oogst werd ingezameld en mensen aan het werk waren om groenten in te maken en op andere manieren levensmiddelen te verduurzamen voor de wintertijd. In de kerk is er een oogstcollecte. Ook staat begin november dankdag op de kalender. En in alles mogen wij leven op de adem van Zijn stem.

Beroep

Op zondag 19 oktober hopen we als wijkgemeente een besluit te nemen over het uitbrengen van een beroep op dominee Marianna van de Graaf uit Maasdam. Dat kunnen we doen dankzij uitgebreid en gewetensvol voorbereidend werk van onze beroepingscommissie. Het woord “roepen” kan nogal verschillende gevoelswaarden hebben. Als er naar je geroepen wordt, kan je dat soms makkelijk naast je neer leggen (“mensen roepen maar wat”). Maar als je in de gemeente van de Heer ergens toe geroepen wordt, is dat een stuk minder vrijblijvend. En bij het uitbrengen van een beroep op een predikant gaat het misschien nog wel ietsje dieper. Het gaat dan om de vraag of een verbintenis tussen

de gemeente en de predikant door God bedoeld en geleid is. Of je als het ware voor elkaar bestemd bent voor de komende tijd. Beantwoording van die vraag vraagt bezinning en gebed. En een opgewekt vertrouwen in Gods leiding bij het nemen van een besluit en de opvolging daarvan. Daar mogen we ons dan weer op beroepen....

Dirk Louter

Terugblik zeilkamp

Mede dankzij het prachtige zomerse weer genoten begin september zo'n 35 deelnemers 'jong en ouder' heerlijk van het zeilen en alle andere activiteiten. De sportieve en ontspannen sfeer droeg veel bij aan de saamhorigheid binnen de groep. De commissie die het kamp voorbereidde gunt deze beleving aan al onze gemeenteleden. Dit concept is voor herhaling vatbaar!

Geboren

Nathan en Janette Baas melden blij de geboorte van hun zoontje **Noek** (Nathan Noël), geboren op 15 augustus, broertje van Raff. Op zijn geboortekaartje staat: *'Je hebt ons in het hart geraakt, je bent zo mooi, zo lief en klein. Je hebt ons leven compleet gemaakt, gewoon, door er te zijn.'* Hartelijk gefeliciteerd, Gods Zegen en liefde bij de opvoeding van (beide) kinderen.

Huwelijksjubilea

Op 19 augustus was het 60 jaar geleden dat **Wil en Gré Liefrink-Verschoor** elkaar het ja-woord gaven. **Ko en Hanny Jeroense-Renes** waren op 29 augustus 62 jaar getrouwd. **Dhr. en mevr. Van Weijen-van Gelder** waren op 5 september 64 jaar getrouwd. **Dhr. en mevr. Van der Veen-Nieuwstraten** mochten op 22 september gedenken dat zij 67 jaar waren getrouwd. **De heer en mevrouw Smit-Dercksen** waren op 22 september 61 jaar getrouwd. **Het echtpaar De Kreij-van Meijeren** mocht op 23 september hun 60-jarig huwelijksjubileum vieren. De **heer en mevrouw Aghababjan** waren op 27 september 50 jaar getrouwd. Voor alle jubilerende paren een hartelijke felicitatie; de Zegen van onze God toegewenst.

In de agenda

Naast de diensten die achterin SPRKND vermeld staan hieronder nog enkele data om in gedachten

te houden. Zaterdagmiddag **18 oktober** zal de kennismaking met ds. mevrouw Marianna v.d. Graaf zijn.

De eerstvolgende prikkelarme dienst staat op de kalender genoteerd op **2 november**, 16.00 uur. Over het thema 'Kijk eens in de spiegel' hoopt Henry Wolterink te spreken en Harry Heijstek bespeelt de piano.

Op **16 november** zijn mensen van alle leeftijden welkom bij de Kliederkerk rond een verrassend thema. Dat kan inspiratie opleveren! Houd de Nieuwsbrief/kerkapp in de gaten.

Wij gedenken

Trijntje (Truus) van Erk – Kok

01-10-1933 – 31-08-2025

Op vrijdag 5 september 2025 verwetrouwden we het lichaam van mevrouw Van Erk toe aan de aarde. De dankdienst voor haar leven stond in het teken van psalm

23: *De Heer is mijn herder.* Mevrouw Truus van Erk kende in haar lange leven de nodige ups en downs, maar zij nam het leven zoals het komt. Zij leefde haar leven in het vertrouwen dat God erbij is. Heel bijzonder waren haar laatste momenten, toen zij de voorganger van de dienst in De Brug hoorde zeggen:

"Ik zal er zijn, zegt God. Ik zal er zijn, voor jou, voor jou, en voor jou, voor ons allemaal. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest."

Bij deze woorden blies zij haar laatste adem uit en werd zij opgenomen in hemelse heerlijkheid. De Heer was haar herder. En zij zorgde op haar beurt als een herderin voor háár kudde, haar gezin: altijd was er tijd voor een kopje koffie, altijd waren er bloemen om haar heen, altijd verwelkomde zij de mensen om haar heen met een vrolijke en warme lach. Haar

dankdienst werd omlijst door bloemen en mooie muziek waar zij zo van hield. Zo namen we afscheid van een geliefde vrouw, moeder en oma. De mooie herinneringen worden nu gekoesterd. We wensen haar man, de familie Van Erk en allen die van haar hielden sterkte en Gods nabijheid toe.

Mevr. Marijke de Heer
(geestelijk verzorger)

Kerkrent- meesters

MEDEDELINGEN | BERICHTEN

Oogstcollecte

De jaarlijkse Oogstcollecte staat weer voor de deur. Een collecte waarin we de gelegenheid krijgen om te delen wat wij van God hebben gekregen. Te midden van alle onrust in deze wereld en om ons heen mogen we dankbaar zijn dat we als kerk de mogelijkheid hebben om iedere zondag in vrijheid samen te komen en God te danken voor alles wat Hij ons geeft. Als kerk hebben we ook de verantwoordelijkheid om in materieel opzicht rond te komen. Hier voor wordt jaarlijks een begroting

opgesteld die in de nieuwsbrieven wordt gepubliceerd. Het is iedere keer echt een uitdaging om een sluitende begroting te krijgen; we willen waken om geen tekorten op te lopen. Het is dan ook fijn te zien dat er trouw wordt meegeleefd. We vragen graag uw en jouw steun en bijdrage met het oog op de komende Oogstcollecte die we hierbij graag onder de aandacht brengen. Hiervoor zult u binnenkort een uitnodigingsbrief ontvangen.

Voor de goede orde vermelden we hier ook het bankrekeningnummer Oogstcollecte, mocht u de uitnodigingsbrief om wat voor reden niet hebben ontvangen of dat deze wellicht is zoekgeraakt: NL04RABO 0373714793 t.n.v. CvK Protestantse Gemeente te Alblasserdam inz. Oogstcollecte.

De volgende personen zijn vanuit het CvK betrokken bij zowel de Actie Kerkbalans als de Oogstcollecte

Dhr. Corné van Eersel
Bijdragenadministrateur
bijdragenadm@pga-alblasserdam.nl

Dhr. Pieter de Gelder
Coördinator Actie Kerkbalans en Oogstcollecte
pdegelder@pga-alblasserdam.nl

Dhr. Arjen Versteeg,
Penningmeester CvK
aversteeg@pga-alblasserdam.nl

Dhr. Jan Vonk
Ledenadministrateur
ledenadm-pga@pga-alblasserdam.nl

Het getal

TEKST: BART DE RUITER

In tegenstelling tot het getal elf, wat iets van onvolmaaktheid symboliseert, zoals we in de afgelopen editie van SPRKND lazen, is het getal twaalf het getal van de volheid, de volmaaktheid. Het getal twaalf komt veel voor in de Bijbel. Denk aan de twaalf zonen van Jakob, de twaalf stammen van Israël, maar ook lagen er twaalf toonbroden in het heiligdom en zaten er twaalf stenen in de borstlap van de hogepriester. Na de in het Mattheüs evangelie beschreven wonderlijke maaltijd voor vijfduizend mensen bleven er twaalf manden brood over en het boek Openbaringen beschrijft het nieuwe Jeruzalem als een stad met twaalf poorten.

In Lukas 6 vers 13-16 lezen we dat Jezus twaalf leerlingen uitkoos waarna Hij met hen de berg afdaalt en onderwijs geeft aan zijn leerlingen en een toegestroomde menigte. Was het willekeur dat Jezus twaalf leerlingen uitkoos? Nee dat zeker niet! Deze twaalf leerlingen stonden symbool voor de twaalf stammen van Israël. Het volk van Gods beloften van redding en herstel. En door hen heen voor de hele wereld. Als we hoofdstuk zes in het Lukas evangelie verder lezen zien we Jezus schetsen hoe dit herstel, dit nieuwe koninkrijk van God eruit zal gaan zien. Goed nieuws voor de armen, de hongerigen, degenen die huilen en hen die gehaat worden.

Jezus leid zijn leerlingen op om na Hem het goede nieuws van Gods komende Koninkrijk verder te gaan

verspreiden en wat krijgen zij een radicale boodschap

mee! Gods Koninkrijk is de oude wereld op zijn kop. Verzadiging voor hen die honger lijden, vreugde voor hen die huilen. Waar Gods Koninkrijk doorbreekt verdrijft het licht het duister, daar wordt het onrecht rechtgezet, het kwaad te kijk gezet.

Als we om ons heen kijken in onze eigen omgeving en over de landsgrenzen heen. Wat lijkt dit Koninkrijk van vrede en recht dan vaak mijlen ver weg en onzichtbaar! De wereld zoals wij die kennen en beleven is verre van twaalf, van vol en volmaakt. Maar laten wij ons hierdoor ontmoedigen? Of laten wij ons, net als de leerlingen, door Jezus opleiden tot verspreiders van radicaal goed nieuws voor deze wereld. Jezus die zijn leerlingen (en dus ook ons) achterliet met de volgende woorden; 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat Ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.' (Matt 28:20-22)

Door wie laat u zich leiden vandaag?

Algemene berichten

MEDEDELINGEN | BERICHTEN

Spreker: Michel van Heijningen, Datum: 5 oktober, Tijd: 18.00 uur, Band: Salted

Jeugddienst 'Tell the people'

Zondagavond 5 Oktober is er een jeugddienst in de Ichthuskerk. Michel van Heijningen spreekt over het thema wat door de jongeren zelf is aangedragen: Tell the people (Vertel het de mensen). Salted, onze eigen band, zal de dienst begeleiden. Vertel het uw kinderen dat ze van harte welkom zijn in deze dienst die om 18.00 uur begint.

Themadienst met Christian Verwoerd

Zondagmiddag 9 november is iedereen van harte welkom in de Ichthuskerk om te komen luisteren naar en mee te komen zingen met Christian Verwoerd (en muzikanten). We zien er naar uit om Christian in ons midden te hebben. Zijn muziek getuigt van de Here Jezus, onze Verlosser en roept ons op om te leven met God. Christian zal wat eigen nummers zingen, maar ook zullen we bekende liederen samen zingen. Michel van Heijningen leidt de dienst en zal ons een gedeelte uit de Bijbel uitleggen. Over welk onderwerp dat zal gaan, dat leest u in de volgende SPRKND. Een dienst om naar uit te zien! Hij start om 17.00 uur.

Stoute schoenen

TEKST: RIAN VOGEL

Houd je van geschiedenis? Dan mag je dit boek niet missen. *Stoute schoenen*, geschreven door de Vlaming Bart van Loo. De auteur is eveneens de schrijver van het in tien talen vertaalde *De Bourgondiërs*, ook een aanrader. Bovendien heeft Van Loo bij beide boeken een gelijknamige podcast gemaakt die je ademloos beluistert. Ik beperk me nu even tot het boek *Stoute Schoenen* en de podcast daarbij.

In dit boek onderneemt hij een tijdreis naar het decor van ons ontstaansverhaal. Zowel in het boek, maar nog meer in de podcast raakt hij de late middeleeuwen letterlijk aan. Bijvoorbeeld in Gent waar we al wandelend ons wanen in 1369 en Filips de Stoute met zijn bruid Margaretha van Male naar het Gravensteen zien wandelen vanwege hun huwelijk. Of om dichterbij huis te blijven, Dordrecht, de ruïne van Huis te Merwe waar je rustig kunt zitten luisteren naar de

podcast over Jacoba van Beieren die het kasteel innam in 1418. Het kasteel werd gedeeltelijk verwoest en toen daar in 1421 de Sint-Elisabethsvloed overheen kwam bleef alleen nog een westmuur van een toren staan. Die kun je aanraken en dan komt al luisterend de geschiedenis van vervlogen eeuwen heel dichtbij. De auteur spreekt en schrijft met een fenomenale overtuigingskracht. Je krijgt zin om op reis te gaan en de besproken plekken te bezoeken. Voor de liefhebber is een boek van 790 bladzijden geen probleem, voor anderen misschien wel. Daarom is de podcast bij dit boek een prachtig medium om ons kennis te laten maken met de geschiedenis van onze gewesten. Ik luister graag naar zo'n podcast en ben dan toch nieuwsgierig naar wat er in het boek staat. Maar wie liever alleen luistert: een schat aan informatie en wetenswaardigheden, sappige details, onvermoede ontdekkingen en dat

Stoute schoenen
Bart van Loo
Uitgeverij De Bezige Bij (2024)
848 pagina's
€ 45,-
Podcast: <https://podcastluisteren.nl/pod/Stoute-schoenen>

alles gepresenteerd door de schrijver zelf met zijn prettige stem in duidelijk verstaanbaar Vlaams, waardoor zo'n podcast op zich al ontspannend is.

Colofon

Kerkmagazine SPRKND is een uitgave van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Alblasserdam en verschijnt 11 keer per jaar.

Oplage: 2.175

Vormgeving en druk
Verloop, Alblasserdam
verloop.nl

Coverfoto Shutterstock

Redactie Mark den Boer (hoofd- en eindredactie), Judith Bruijn, André Groenendijk, Willeke de Gruijter, Martin de Jong (tekstcorrectie), Antje Kieviet, Joke Veerman, Rian Vogel

Emailadres redactie
redactie-SPRKND@
pga-alblasserdam.nl

Bezorging Het magazine wordt bezorgd op het huisadres van alle leden van de Protestantse Gemeente Alblasserdam.

Administratie bezorging
bezorging-SPRKND@
pga-alblasserdam.nl
t 06-23936403

Rekeningnummer
NL45 RABO 0373 7148 31 t.n.v.
CvK Protestantse Gemeente
Alblasserdam inz. SPRKND

PGA

Algemene Kerkenraad

voorzitter: Kees Brinkman
t 06-3489 6787
e cbrinkman@pga-alblasserdam.nl
scriba: Ad Schinkelshoek
t 06-4248 7387
e aschinkelshoek@pga-alblasserdam.nl

College van kerkrentmeesters

voorzitter: Sjoerd Veerman
t 06-2397 4997
e sveerman@pga-alblasserdam.nl
secretaris: Jurjen Berends
t 06-5348 2226
e jberends@pga-alblasserdam.nl

College van diakenen

voorzitter: Henk Tukker,
t 06-1028 7433,
e htukker@pga-alblasserdam.nl
Secretaris: Ria van den Bogaard
t 06-2453 1119
e diaconie@kerkenpad.nl

Wijkgemeenten

Grote Kerk

predikant: vacant
scriba: Paulus-Jan Kieviet,
Polderstraat 112, 2952 AN Alblasserdam,
e scriba.wijk1@kerkenpad.nl
Team beheer Damsteen,
coördinator Gré de Kloe
t 06-40328828
e verenigingsgebouw@kerkenpad.nl

De Brug

predikant:
ds. Rob Fechner (ambulant predikant)
t 06-51504692
e domineefechner@live.nl

Bijdragenadministratie

Corné van Eersel
t 06-4115 2088
e bijdragenadm@pga-alblasserdam.nl

Ledenadministratie

Jan Vonk
t 078-691 7581 of 06-2433 1440
e ledenadm-pga@pga-alblasserdam.nl

Bankrekeningnummers

- Aktie Kerkbalans: NL89RABO
0373714815 t.n.v. CvK Protestantse
Gemeente te Alblasserdam
inzake Kerkbalans
- Oogstcollecte: NL04RABO
0373714793 t.n.v. CvK Protestantse
Gemeente te Alblasserdam
inzake Oogstcollecte
- Algemeen: NL26RABO
0373714785 t.n.v. CvK Protestantse
Gemeente te Alblasserdam

Nalatenschap/legaat

U kunt ervoor kiezen om een deel van uw nalatenschap aan de kerk te schenken. Ook een vast bedrag (legaat) is mogelijk. Uw wensen legt u vast in een testament dat bij uw notaris wordt opgesteld. Wij helpen u graag, mocht dat nodig zijn.

Ichthuskerk

predikant: ds. M. van Heijningen
Mesdaglaan 33,
2951 PH Alblasserdam
t 078-7854666
e m.vanheijningen@filternet.nl
scriba: Jeroen van Beest
IJsvogel 7, 2953 GC Alblasserdam
t 06-2203 3458
e scribaichthuskerk@pga-alblasserdam.nl

scriba: Hennie van Tienhoven

Kraanbaan 128,
2951 JG Alblasserdam
t 078-8880526
e scriba@ontmoetingskerkalblasserdam.nl

Welkom in onze kerkdiensten

Zondag 5 oktober

Grote Kerk

- 09.30 uur ds. M. van Heijningen,
Heilige Doop
- 18.00 uur ds. A.J.R. Treur, Bodegraven

Ichthuskerk

- 09.30 uur ds. A.J. Zoutendijk, Utrecht
- 18.00 uur ds. M. van Heijningen,
jeugddienst

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur mevr. ds. E. A. Visser, Wijk
bij Duurstede

Zondag 12 oktober

Grote Kerk

- 09.30 uur ds. R.W. van Mourik,
Alblasserdam
- 18.00 uur ds. G.H. Molenaar,
Genemuiden

Ichthuskerk

- 09.30 uur ds. M. van Heijningen,
Doopdienst
- 18.00 uur ds. B.E. Weerd, Papendrecht

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur mevr. ds. M. Muijen, Tiel
- 19.00 uur Stilteviering in de
Elthetokerk

Zondag 19 oktober

Grote Kerk

- 09.30 uur ds. B.J.W. Ouwehand,
Scherpenzeel
- 18.00 uur ds. G.J. Hiensch,
Schoonhoven

Ichthuskerk

- 09.30 uur kand. R. Moeliker, Gouda
- 18.00 uur ds. M. H. Vastenhout,
Sliedrecht

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur ds. A. Gooijer, Berkel en
Rodenrijs

Zondag 26 oktober

Grote Kerk

- 09.30 uur ds. J.A. van den Berg, Sint
Anthoniepolder
- 18.00 uur ds. H.J.T. Lubbers,
Woudenberg

Ichthuskerk

- 09.30 uur ds. M. van Heijningen
- 18.00 uur ds. M. Dubbelman,
Hardinxveld- Giessendam

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur ds. P. Barmantlo,
Nieuwegein

Zondag 2 november

Grote Kerk

- 09.30 uur ds. R. van der Knijff, Strijen
- 18.00 uur ds. C. van de Scheur,
Veenendaal

Ichthuskerk

- 09.30 uur ds. S.J. van der Vlies,
Rotterdam-Zuid
- 18.00 uur ds. M.C. van Pelt (classis
predikant ZHN), Gouda

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur dhr. H. Wolterink

- 16.00 uur dhr. H. Wolterink,
prikkelarme dienst

Woensdag 5 november, Dankdag

Grote Kerk

- 15.00 uur dhr. J. van Wijngaarden,
Hardinxveld
- 19.30 uur ds. T.C. de Leeuw, Nieuw-
Lekkerland

Ichthuskerk

- 15.00 uur ds. M. van Heijningen
- 19.30 uur ds. M. van Heijningen

De Brug Ontmoetingskerk

- 19.30 uur ds. B. Ridder, Papendrecht

Zondag 9 november

Grote Kerk

- 10.00 uur ds. J.C. Schuurman, Putten,
Dienst Anders Begaafden.
- 18.00 uur ds. L.W. den Boer,
Goedereede

Ichthuskerk

- 09.30 uur ds. W.H. Hendriks, Ter Aar
- 17.00 uur ds. M. van Heijningen,
themadienst

De Brug Ontmoetingskerk

- 09.30 uur mw. ds. H. Boot,
Willemsoord, viering Heilig
Avondmaal
- 16.00 uur ds. J. Bruijn, Nieuw-
Lekkerland, viering Heilig
Avondmaal
- 19.00 uur Stilteviering in de
Ontmoetingskerk

Herfst

TEKST: MARIJKE DE HEER

*De blaren vallen, vallen als van ver
als welkten in de hemel verre tuinen;
zij vallen tegen wil en dank.*

*En in de nachten valt vanuit alle sterren
de zwarte aarde in de eenzaamheid.*

*Wij allen vallen. Deze hand hier valt
en zie de and'ren aan, het is in allen.*

*Toch is er Een, die al dit vallen
oneindig zacht in beide handen houdt.*

RAINER MARIA VON RILKE, IN VERTALING

Op het moment dat ik dit schrijf is het een regenachtige dag. Stevige stormwinden teisterden kortgeleden nog de platanen en kastanjabomen op de stadswallen van Gorinchem, vlakbij mijn huis. Kortom: het is herfst. Het beeld in bovenstaand gedicht van vallende bladeren zien we dan ook overal om ons heen nu. De bladeren vallen soms zacht, soms worden ze door stormwinden ruw van de bomen gerukt. Zo ervaren ook wij in ons leven momenten van verlies, onzekerheid en eindigheid. Het gedicht herinnert ons eraan dat dit vallen ons allen treft: onze lichamen worden moe, onze plannen vallen in duigen, onze zekerheden laten ons soms los.

Misschien herken je dat beeld van die vallende bladeren. Vallen kan angst oproepen: het gevoel dat je de controle verliest, dat je grip wegglijdt. Soms voel je dat in je lichaam, soms in je gedachten, soms in je hart. Het leven is lang niet altijd overzichtelijk en controleerbaar.

En toch... het is niet een val in de leegte, ook al ervaren we dat soms wél zo. Het is een vallen in de handen van God. In psalm 37:24 lezen we: *“mocht hij vallen, geveld is hij niet, want de Ene schraagt zijn hand”* (www.naardensebijbel.nl). Hierin ligt een diepe troost: ook als wij struikelen, ook als we vallen, is er Iemand die ons niet loslaat. Gods handen zijn juist daar waar wij vallen, allebei Zijn handen!

Als we dat beseffen, als dat tot ons doordringt, is dat een rijke troost. Gods handen zijn onder je, groter dan je angst, zachter dan je zorgen. Je hoeft het niet zelf vol te houden. Je hoeft niet alles te begrijpen of te controleren. Want de Eeuwige zegt: *“Ik zal je niet begeven en Ik zal je niet verlaten”* (Deut. 31:6). Je leven, je vallen én je opstaan, het ligt alles in Góds handen. Daar is veiligheid, daar is geborgenheid en rust. Wanneer je straks verdergaat met je dag, neem dan dit beeld met je mee: wat er ook gebeurt, je bent nooit buiten Gods hand. Zelfs je vallen is omsloten door Zijn liefde.

WIJK